

การวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตำบลบ้านนา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชน ศักยภาพชุมชนในการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และพัฒนาศักยภาพชุมชนในการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชน ตำบลบ้านนา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหินลาด บ้านนาไฮ บ้านโสมง บ้านอุมวาบ และบ้านสันป่าเปี้ยว ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม หลักสูตรการฝึกอบรม และแบบประเมินผลโครงการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยคณะวิจัยด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิจัยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละและสัดส่วน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงบริบท (Context Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชน ตำบลบ้านนา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก ในการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านนามีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งแม่น้ำ ลำธาร ป่าเขาและแควล้อมด้วยธรรมชาติที่สวยงาม รวมทั้งมีโบราณสถาน โบราณวัตถุ มีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ควรค่าแก่การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาศักยภาพชุมชนตำบลบ้านนา ในการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เมื่อพิจารณาจากหลักการพื้นฐานที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และสภาพทุนทางสังคม (สภาพสังคม เศรษฐกิจ) พบว่าชุมชนบ้านนามีสถักยภาพด้านทุนทางสังคม (ความหลากหลายทางวัฒนธรรม พลังการขับเคลื่อนหรือพลังการพัฒนาที่เกิดขึ้นภายในชุมชน) พื้นฐานการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านพื้นที่มีศักยภาพในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ ด้านกิจกรรม และด้านองค์กรยังมีศักยภาพในขอบเขตที่จำกัดในเชิงองค์ความรู้ ทักษะการบริหารจัดการ รวมถึงศักยภาพด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด และด้านการมีส่วนร่วม (การมีส่วนร่วมเกิดจากผู้นำชุมชนเป็นแกนนำในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่วนการมีส่วนร่วมในระดับประชาชนหรือระดับรากหญ้ามีขอบเขตจำกัด) ประกอบกับค่านิยมและความเชื่อดั้งเดิมยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในบางชุมชน

สาระสำคัญของรูปแบบการพัฒนาเบื้องต้น โดยดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครนำเที่ยวและโฮมสเตย์ และมีการประเมินผลผู้เข้ารับการอบรมภายหลังเสร็จสิ้นการอบรม ผลการดำเนินโครงการในภาพรวม มีระดับความสำเร็จในกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมโครงการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาสมัครนำเที่ยว ที่บ้านหินลาด-นาไฮ ร้อยละ 82.57 บ้านโสมง ร้อยละ 79.71 และบ้านสันป่าเปี้ยว ร้อยละ 93.43 และมีระดับความสำเร็จในกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมโครงการฝึกอบรมหลักสูตรโฮมสเตย์ ที่บ้านหินลาด-นาไฮ ร้อยละ 90.00 บ้านโสมง ร้อยละ 81.28 และบ้านสันป่าเปี้ยว ร้อยละ 88.36

Abstract

176324

The aim of this research study on the Development of Potential in the Eco-tourism Service in Baanna Subdistrict, Tak Province, is to survey fundamental data concerning the community, to study the potential of the community to provide an eco-tourism service, and to develop that potential for providing an eco-tourism service in Baanna Subdistrict, Samngao District, in Tak province. The research methodology consists of action research, conducted on residents of villages of Baan Hin Laad - Na Hai, Baan Samong, Baan Oom Wab, and Baan San Pa Puay, who volunteered to take part in the research as the sample population of the study. The research tools consisted of questionnaires, training curriculums, and a project evaluation. The data was collected by means of interviews. A quantitative data analysis was conducted by means of a standard ready-made program for statistical analysis, the statistics elicited comprising percentages and proportions. In addition, a qualitative data analysis was conducted in the form of a context analysis. The findings are as follows.

According to the fundamental research regarding an eco-tourism service in Baanna Subdistrict, Samngao Subdistrict, in Tak province, it was found that the Baanna community offers a rich variety of natural resources: rivers, streams, forests and beautiful scenery. In addition, there are a number of local historical sites and artifacts, as well as a fascinating local history. There is also a wide diversity of human resources that are well worth seeing as part of any potential eco-tourism service.

As regards the potential development of eco-tourism facilities in Baanna community, based on the basic principles of this kind of tourist service, as well as on the social resources available (the social environment and the local economic climate), it was found that the Baanna community has the necessary potential in terms of social resources (cultural diversity and the drive towards development within the

community). Moreover, the community possesses the fundamental background for developing eco-tourism, as well as the potential for developing such facilities.

Regarding the kind of activities that eco-tourism requires and the ability to organize such activities, the community is limited in terms of the requisite knowledge, management skills, public relations, marketing, and participation (the project is led by the community leader; however, the participation of the public is limited). Traditional values and beliefs also prove to be a barrier to the development of eco-tourism in certain communities.

The important part of the initial development stage lies in the training programs for volunteer guides and in the organization of homestays. An evaluation of the training of participants was conducted at the end of the session.

The overall results regarding the two projects are as follows. The level of success achieved by the two groups participants trained in the volunteer guides program was as follows: 82.57 percent at Baan Hin Laad – Na Hai, 79.71 percent at Baan Samong, and 93.43 percent at Baan San Pa Puay. The level of success of the participants trained in the homestay program was 90.00 percent at Baan Hin Laad - Na Hai, 81.28 percent at Baan Samong, and 88.36 percent at Baan San Pa Puay.